Suuri valiokunta

Keskiviikko 25.10.2023 klo 13.00—13.40

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Autto kok
2. varapuheenjohtaja Maria Guzenina sd
jäsen Juho Eerola ps
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Elisa Gebhard sd
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Kimmo Kiljunen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 20) (16, 18 osittain)
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Helena Marttila sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
jäsen Matias Mäkynen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Onni Rostila ps
jäsen Aura Salla kok
jäsen Saara-Sofia Sirén kok (9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17) (8, 18 osittain)
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Eerikki Viljanen kesk
varajäsen Pauli Aalto-Setälä kok
varajäsen Timo Furuholm vas
varajäsen Timo Harakka sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 19, 20) (9, 18 osittain)
varajäsen Inka Hopsu vihr
varajäsen Pia Kauma kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
varajäsen Ari Koponen ps
varajäsen Antti Kurvinen kesk
varajäsen Anders Norrback r
varajäsen Mikko Polvinen ps
varajäsen Mika Poutala kd
Ahvenanmaan vaalipiirin edustaja Mats Löfström r

Sihteerit
valiokuntaneuvos Kaisa Männistö
valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 25 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisen euron käyttöönotosta (digieuroasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 60/2023 vp

Valiokunta lähetti asian tiedoksi valtiovarainvaliokuntaan.

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan Unionin (EU) ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen välisen modernisoidun assosiaatiosopimuksen neuvottelemisesta (Chilen kanssa tehtävä modernisoitu assosiaatiosopimus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 32/2021 vp

U-jatkokirjelmä UJ 29/2023 vp
U-jatkokirjelmä UJ 29/2023 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan kannanoton: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 78/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta direktiiviksi pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (uudelleenlaadittu)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 57/2022 vp

Valiokunnan lausunto HaVL 31/2022 vp
U-jatkokirjelmä UJ 27/2023 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 16/2023 vp
Liiteasiakirja U-jatkokirjelmä; valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta direktiiviksi pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (uudelleenlaadittu)

Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 16/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

Ed. Kulmuni esitti, ed. Kurvisen kannattamana, että Suomen neuvottelutavoitteeksi tulee ottaa hallintovaliokunnan lausuntoon HaVL 16/2023 vp jätetyssä eriävässä mielipiteessä esitetyt seikat.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 14-3 (tyhjiä 8).

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 79/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin vuoden 2023 talousarvioesityksen valmisteluun liittyvästä komission ennakkoarviosta vuodelle 2023 (budjetti; Euroopan unioni)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 65/2022 vp

U-jatkokirjelmä UJ 28/2022 vp

U-jatkokirjelmä UJ 1/2023 vp
U-jatkokirjelmä UJ 3/2023 vp
U-jatkokirjelmä UJ 14/2023 vp
U-jatkokirjelmä UJ 31/2023 vp A 6
Liiteasiakirja Perusmuistio; Komission lisätalousarvioesitys nro 4 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2023

Jatkokirjelmä UJ 31/2023 vp - U 65/2022 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten valtiovarainvaliokuntaan jatkokirjelmän UJ 31/2023 vp - U 65/2022 vp.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan. UJ 31/2023 vp

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 80/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin vuoden 2024 talousarvioesityksen valmisteluun liittyvästä komission ennakkoarviosta vuodelle 2024 (budjetti; Euroopan unioni)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 18/2023 vp

U-jatkokirjelmä UJ 30/2023 vp
Liiteasiakirja Euroopan unionin varainhoitovuoden 2024 yleinen talousarvio (budjetti; Euroopan unioni; oikaisukirjelmä nro 1/2024)

Valiokunta merkitsi saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan. UJ 30/2023 vp

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 81/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

8. Valtioneuvoston selvitys: EU:n kestävän rahoituksen taksonomian delegoidut asetukset

Valtioneuvoston E-selvitys E 32/2023 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 13/2023 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 9/2023 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 19/2023 vp
Liiteasiakirja Valtioneuvoston selvitys: EU:n kestävän rahoituksen taksonomian delegoidut asetukset

Talousvaliokunnan lausunto TaVL 19/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

Puheenvuoron käytti ed. Furuholm, Guzenina ja Hopsu. Ed. Furuholm esitti, ed. Guzeninan kannattamana, että suuri valiokunta hyväksyisi seuraavan eduskunnan SuVEK-kannan: ”Suuri valiokunta toteaa, että taksonomiasääntelyn tarkoitus on helpottaa rahoituksen suuntaamista toimintoihin, jotka täyttävät tiukat alakohtaiset tiettyihin ympäristötavoitteisiin liittyvät kriteerit, eivätkä aiheuta muille ympäristötavoitteille merkittävää haittaa, samalla kun sosiaaliset vähimmäistason suojavaatimukset täyttyvät. Taksonomia ei ole luettelo siitä, mitä saa rahoittaa tai mihin sijoittaa, vaan sen avulla EU määrittelee, mitkä sijoituskohteet ja hankkeet katsotaan kestäviksi. Suuri valiokunta yhtyy ympäristövaliokun-

nassa, maa- ja metsätalousvaliokunnassa sekä talousvaliokunnassa esitettyihin eriäviin kantoihin. Rakentamisen ympäristövaikutuksia on vähennettävä, jotta pääsemme ympäristöä koskeviin kansallisiin ja kansainvälisiin tavoitteisiin. Metsäkato on myös Suomessa todellinen ongelma, ja metsämaalle sijoittuva uusi rakentaminen aiheuttaa merkittävää haittaa biologiselle monimuotoisuudelle. Taksonomia ei jatkossakaan estä metsämaalle rakentamista. Suuri valiokunta ei pidä perusteltuna valtioneuvoston kantaa vastustaa komission delegoitujen asetusten hyväksymistä nykyisessä muodossaan.” Asiasta äänestettiin pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 17-8 (-tyhjiä).

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 84/2023 vp: Viitaten talousvaliokunnan (TaVL 19/2023 vp), ympäristövaliokunnan (YmVL 13/2023 vp) ja maa- metsätalousvaliokunnan (MmVL 9/2023 vp) lausunnoissa esitettyihin perusteluihin suuri valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien tavoin valtioneuvoston kantaan. Suuri valiokunta pitää perusteltuna valtioneuvoston kantaa vastustaa komission delegoitujen asetusten hyväksymistä nykyisessä muodossaan. Kuten valtioneuvosto toteaa, Suomi on suurimmaksi osaksi metsämaata, ja jo olemassa olevien taksonomian kriteerien myötä metsämaalle rakentamiselle kohdistuu korkeampi rahoituskustannus, joka nostaa kokonaiskustannuksia.

9. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja pilaamisrikoksista määrättävistä seuraamuksista, myös rikosoikeudellisista seuraamuksista, annetun direktiivin 2005/35/EY muuttamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 33/2023 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 9/2023 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 8/2023 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 9/2023 vp
Asiantuntijalausunto U 33/2023 vp SuV 25.10.2023 neuvotteleva virkamies Laura Sarlin, liikenne- ja viestintäministeriö Asiantuntijalausunto A 9

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- neuvotteleva virkamies Laura Sarlin, liikenne- ja viestintäministeriö, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 85/2023 vp: Suuri valiokunta yhtyy liikenne- ja viestintävaliokunnan (LiVL 8/2023), lakivaliokunnan (LaVL 9/2023 vp) ja ympäristövaliokunnan (YmVL 9/2023 vp) lausuntojen mukaisesti valtioneuvoston kantaan. Suuri valiokunta pitää EU-tason ehdotusta myönteisenä edistysaskeleena meriympäristön suojelun kannalta. Suuren valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotus vastaa pitkälti kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n sääntelyä ja suosituksia. Tästä seuraa se, että direktiiviehdotuksessa pakokaasujen puhdistusjärjestelmien eli ns. rikkipesureiden jäämien päästäminen veteen kiellettäisiin silloin, kun pesuvedet kerätään talteen. Suuri valiokunta yhtyy ympäristövaliokunnan näkemykseen siitä, että ehdotuksen myönteinen vaikutus erityisen herkän Itämeren meriympäristön suojelun tasoon rikkipesurien aiheuttamien päästöjen osalta jää rajalliseksi, kun avoimen kierron pesurien pesuvesien päästäminen on jat-

kossakin sallittua, jos ne täyttävät IMO:n ohjeistuksen mukaiset päästökriteerit. Suuren valiokunnan saaman selvityksen mukaan tehokkain tapa puuttua haitallisiin pesuvesipäästöihin olisi sitovan IMO-sääntelyn kautta. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että Suomi määrätietoisesti yhteistyössä muiden EU-maiden kanssa pyrkii edistämään IMO-sääntelyn ulottamista myös avoimen kierron pesuvesiin. Koska kansainvälisen merenkulun päästörajoitusten aikaansaaminen edistyy varsin hitaasti, suuri valiokunta painottaa myös muun kansainvälisen yhteistyön, kuten Itämeren suojelukomissio HELCOMin merkitystä, rikkipesureiden pesuvesien haitallisten päästöjen torjunnassa. Myös lakivaliokunta katsoo, että laajemmat päästökiellot olisivat meriympäristön suojelun kannalta merkittävästi tehokkaampia.

10. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG) liittyvän luokitustoiminnan läpinäkyvyydestä ja eheydestä (ESG-luokitustoiminta)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 34/2023 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 18/2023 vp

Talousvaliokunnan lausunto TaVL 18/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 82/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

11. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kybersolidaarisuussäädös ja kyberturvallisuusasetuksen muuttaminen)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 20/2023 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 6/2023 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi puolustusvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan. Valiokunta korostaa, että kansalliset rajat ylittävän SOC-toiminnan käynnistäminen (Security Operations Center) unionimaiden kesken on jatkossa uusi tärkeä työkalu kyberuhkien torjuntaan, ennakointiin ja tietojenvaihtoon.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 86/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien kannanottojen mukaisesti valtioneuvoston kantaan ja kiinnittää valtioneuvoston huomiota perustuslakivaliokunnan lausunnossa (PeVL 6/2023 vp) mainittuihin valtiosääntöoikeudellisiin seikkoihin.

12. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto koskien kestävän rahoituksen kehystä, joka toimii käytännössä, Komission suositus kestävään talouteen siirtymistä varten annetun rahoituksen helpottamiseksi ja muut tiedonantoon liittyvät asiakirjat

Valtioneuvoston E-selvitys E 33/2023 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 12/2023 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 10/2023 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 20/2023 vp
Liiteasiakirja Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto koskien kestävän rahoituksen kehystä, joka toimii käytännössä, Komission

Talousvaliokunnan lausunto TaVL 20/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

Päätettiin lähettää erikoisvaliokunnan lausunto tiedoksi valtioneuvostolle.

13. Valtioneuvoston selvitys: kriittisten mineraalien kansainvälisten toimitusketjujen vahvistamista koskevasta sopimuksesta Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä

Valtioneuvoston E-selvitys E 39/2023 vp

Liiteasiakirja EU_869_2023-UM-8 Sopimus EU_n ja Yhdysvaltojen välillä kriittisten mineraalien kansainvälisteten toimitusketjujen vahvistamisesta

Valiokunta merkitsi saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan kannanoton: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 83/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

14. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2011/98 kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella oleskelua ja työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmälupaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista muuttamiseksi

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 59/2022 vp

Valiokunnan lausunto TyVL 12/2022 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 32/2022 vp
U-jatkokirjelmä UJ 28/2023 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 15/2023 vp
Liiteasiakirja U-jatkokirjelmä; valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta direktiiviksi yhdistelmälupaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä kolmansien maiden kansalaisten työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista (uudelleenlaadittu)

Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 15/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

15. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi korruption torjumiseksi

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 48/2023 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 13/2023 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 8/2023 vp

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 8/2023 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta keskusteli asiantuntijasuunnitelmasta. Päätettiin kutsua kuultavaksi: oikeusministeriö, professori Sakari Melander ja professori Veli-Pekka Viljanen. Lisäksi pyydetään kirjallinen lausunto: eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia ja sisäministeriö.

Päätettiin lähettää asia työjaostoon valmistelua varten.

16. Ylimääräinen Eurooppa-neuvoston videokokous 17.10.2023

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 62/2023 vp A 16

Päätettiin käsitellä 16-18 §:t yhtenä kokonaisuutena.

Valmistelu

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä. Merkittiin selvitys saaduksi.

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- pääministeri Petteri Orpo

avustajinaan:
Eurooppa-asioiden alivaltiosihteeri Jori Arvonen
erityisavustaja Tuomas Tikkanen
osastopäällikkö Jari Luoto
valtioneuvoston kanslia

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

17. Eurooppa-neuvosto 26.-27.10.2023

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 68/2023 vp A 17

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- pääministeri Petteri Orpo

avustajinaan:
Eurooppa-asioiden alivaltiosihteeri Jori Arvonen
erityisavustaja Tuomas Tikkanen
osastopäällikkö Jari Luoto
valtioneuvoston kanslia

Pääministeri Orpo raportoi 17.10.2023 pidetystä ylimääräisestä Eurooppa-neuvoston videokokouksesta ja esitteli 26.-27.10.2023 pidettävän Eurooppa-neuvoston ja 27.10.2023 pidettävän eurohuippukokouksen kokouksen asiat.

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Autto sekä ed. Kulmuni, Wallinheimo, Hopsu, Elomaa, Kurvinen ja Gebhard. Pääministeri Orpo vastasi puheenvuoroihin.

Kokouksen aiheet:

- Ukraina

- Monivuotisen rahoituskehyksen (MFF) välitarkistus

- Talous ja kilpailukyky

- Muuttoliikkeen ulkoinen ulottuvuus

- Ajankohtaiset ulkosuhdeaiheet

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

18. Eurohuippukokous 27.10.2023

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 69/2023 vp A 18

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- pääministeri Petteri Orpo

avustajinaan:
Eurooppa-asioiden alivaltiosihteeri Jori Arvonen
erityisavustaja Tuomas Tikkanen
osastopäällikkö Jari Luoto
valtioneuvoston kanslia

Kokouksen aiheena:

- Taloudellinen tilanne

- Finanssipoliittisten sääntöjen muuttaminen

- Pääomamarkkinaunionin edistäminen

- Pankkiunionin syventäminen

- Digitaalinen euro

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

19. Muut asiat

Tapaamiset

- Espanjan suurlähettiläs Fernando Fernández-Arias kutsu valiokunnan jäsenille ja varajäsenille vastaanotolle torstaina 9.11.2023 klo 18.00 alkaen Espanjan suurlähetystön residenssiin (os. Myllytie 5, 00140 Helsinki).

Ilmoittautuneet pj. Autto, ed. Antikainen, Elomaa, Kokko, Ohisalo, Päivärinta, Tanus, Aalto-Setälä, Kauma ja Polvinen. Yhteiskuljetus eduskuntatalolta ja takaisin. Lähtö 17.30 ja paluu tilaisuuden lopuksi.

Matkat

Suuren valiokunnan tutustumismatka Brysseliin 13.-14.11.2023. Valtuuskunta: pj. Autto sekä ed. Aalto-Setälä, ed. Biaudet, ed. Furuholm, ed. Gebhard, ed. Harakka (paluu Lontoo), ed Huhtasaari, ed. Kaunisto, ed. Kiljunen, ed. Koponen, ed. Kulmuni, ed. Kurvinen, ed. Kyllönen, ed. Lintilä, ed. Löfström, ed. Marttila, ed. Ohisalo, ed. Päivärinta, ed. Salla, ed. Tanus ja ed. Wallinheimo, ed. Hopsu, vkn Männistö, tied. Kurth.

Ohjelmaluonnos on jaettu ja työtilassa.

20. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 27.10.2023 klo 13.30 (etäkokous)

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto